

Kunstig intelligens i almen praksis – potentialer og udfordringer

Almen praksis skal selv have indflydelse på, hvordan vi bruger kunstig intelligens. Derfor har DSAM lavet en holdningsrapport.

På forårsrepræsentantskabsmødet i 2024 besluttede vi i DSAM, at vi skulle tage stilling til kunstig intelligens (AI) i almen praksis og udforme et holdningspapir.

Udviklingen stormer frem, og flere steder i sundhedsvæsenet eksperimenteres der allerede med AI-løsninger. Det efterlader almen praksis i en situation, hvor behovet for viden og retningslinjer er stort, og hvor utålmodigheden vokser for at finde teknologiske løsninger, der kan lette hverdagen – en hverdag, der er presset af flere opgaver og et konstant informations-”overload”.

Fra simpelt papir til kompleks rapport

Det stod hurtigt klart, at vi ikke bare kunne lave et enkelt holdningspapir.

AI er en teknologi med et enormt potentiale, men også med en lang række risici, etiske dilemmaer og faldgruber, som vi skal forholde os til. Jo mere vi dykkede ned i emnet og fik sparring fra forskellige fagpersoner, des længere blev papiret, så det oprindeligt tænkte holdningspapir blev til en mere omfattende rapport.

En afgørende hjælp

AI kan blive en afgørende hjælp i en travl praksis. AI har potentiale til at kunne automatisere de mest tidskrævende administrative opgaver: skrive udkast til journalnotater, lave henvisninger, svare på e-mails og optimere kalenderstyringen. Dette kan frigive tid til vores kerneopgaver, som er patientkonsultationer. Vi kan bruge AI som beslutningsstøtte, da teknologien kan analysere komplekse datasæt, opdage mønstre i patientjournaler eller identificere patienter, der er i risiko for at falde igennem systemet. AI vil også kunne benyttes til at øge kvaliteten af patientbehandlingen, f.eks. gennem apps og chatbots, som kan hjælpe patienten med at forberede sig inden konsultationen hos lægen.

Transparens og sikkerhed

Men selv de mest avancerede algoritmer er ikke uden fejl. De såkaldte ”black box AI”-systemer, hvor beslutningsgrundlaget er uigennemskueligt, kan lede til fejltolkninger og manglende tillid. Der er derfor brug for transparens. Og så er der datasikkerheden. Vi skal sikre, at patienternes data ikke ender i hænderne på kommercielle udbydere eller lagres på fremmede servere, hvor de kan udnyttes til kommercielle formål. Det kræver stram overholdelse af GDPR og AI Act, EU’s forordning om kunstig intelligens, og den enkelte læge kan ikke forventes at holde styr på alle kravene alene.

En konsultation hos lægen skal være et fortroligt rum. Vi skal passe på, at brugen af AI i en konsultation, f.eks. ved autonotar vha. stemmegenkendelse, ikke medfører, at patienten modtager målrettede reklamer for f.eks. blodtryksapparater eller vægttabsmedicin, når patienten går ud ad lægens dør. Det stiller store krav til vores IT-udbydere. Der skal laves en grundig risikovurdering af databehandleraftalen, og det kan kræve juridisk bistand. Implementering af ny

Her er en AI-genereret illustration lavet af ChatGPT på baggrund af artiklens tekst. Den viser en lægeklinik, hvor en læge interagerer med en holografisk AI-assistent, mens en patient ser AI-genererede helbredsdata på en digital skærm. Teknologien er visuelt repræsenteret for at understrege AI's potentiale og udfordringer.

software gør brug af anden software, som henter software et tredje sted fra. Og hvor ender data så?

Derfor er det også vigtigt at understrege, at læger ikke ukritisk bør tage AI-værktøjer i brug. Uden styr på datasikkerheden risikerer man store bøder. Datatilsynet vil i det kommende år have særligt fokus på kunstig intelligens som støtteværktøj i sundhedssektoren, og deres tilsyn rettes primært mod private virksomheders brug af generativ AI. Det skal nævnes her, at PLO ikke kan rådgive om datasikkerheden på AI-løsninger, de ikke selv har været inde over. Læs også artiklen på side 14-15.

Hvordan går vi videre?

Det er vigtigt at få formidlet, at forud for implementering af AI i almen praksis skal der være foretaget en risikoanalyse af AI's output. Derfor anbefaler vi juridisk rådgivning ved ibrugtagning af teknologien. Her vil jeg gerne henvise til PLO-orientering fra 23/1 2025. Vi ser gerne, at udvikling og udrulning af AI-løsninger i almen

praksis sker i fællesskab og sammen med PLO, som kan have kontakten til eksterne leverandører, f.eks. ligesom med udviklingen af appen "Min læge". Vi ser for os, at centralt styrede pilotprojekter kan bane vejen for en forsvarlig og kontrolleret udrulning.

Vi skal også huske, at AI kan være en tidsrøver, hvis teknologien ikke bruges korrekt. Forkerte eller irrelevante advarsler kan skabe forvirring og merarbejde. Derfor skal vi fra starten være skarpe på, hvad vi vil bruge teknologien til, så vi sikrer, at den gavner både patienter og sundhedspersonale.

En personlig læringsrejse

Under arbejdet med rapporten har jeg selv opdaget, hvor meget AI allerede kan. For eksempel bruger jeg nu ChatGPT til at hjælpe med at skrive og redigere tekster – som denne artikel. Det har gjort det lettere at formulere komplekse budskaber mere klart og kort. Det er et lille eksempel på, hvordan den nye teknologi kan være en hjælp i hverdagen.

Men jeg bruger ChatGPT med om-

tanke, for det sluger en masse energi, og det kan godt bekymre mig i forhold til klimaet, at den nye teknologi er så omkostningstung rent energimæssigt (red. Læs om AI og energiforbrug i Grønt tip side 41).

Skal bruges rigtigt

AI har potentialet til at revolutionere vores arbejdsgange, men det kræver, at vi gør det rigtigt. Datasikkerhed, etisk brug og grundig testning skal være vores ledestjerne.

DSAM vil fortsat arbejde for at sikre, at AI bliver en gevinst for både læger og patienter. Vi ser frem til at være en del af udviklingen og sikre, at teknologien bruges ansvarligt og med respekt for de værdier, der definerer vores fag. //

Se holdningsrapporten her

